

Oponentský posudek na rigorózní práci Petra Štica
Biblické podněty pro eticky zodpovědné řešení otázky přijímání cizinců
Oponent: Doc. Dr. Mireia Ryšková Th.D.

Petr Štica se ve své práci věnuje velmi aktuálnímu tématu, a to statutu cizinců-migrantů ve společnosti v perspektivě biblických výpovědí a biblické antropologie. Jeho práce je rozdělena do 3 zásadních kapitol: Biblická hermeneutika a křesťanská sociální etika, Svědectví o vztahu k cizincům a přijetí cizinců v bibli a vybrané relevantní principy biblické antropologie.

První kapitola shrnuje problematiku biblické hermeneutiky ve vztahu k ostatním vědám, zejména ke křesťanské sociální etice (a morální teologii). Autor velmi správně ukazuje na složitost tohoto vztahu, protože biblické texty nejsou bezprostředně, tj. bez respektu k jejich dějinné povaze, aplikovatelné pro řešení současných problémů. Biblické výpovědi jsou jakýmsi ukazatelem, korektivem, sensibilátorem a motivujícím horizontem pro hledání zodpovědných řešení morálních a sociálně etických problémů, je tedy třeba jim věnovat náležitou pozornost, nikoliv je však fundamentalisticky číst a nekriticky přejímat. Autor zdůrazňuje nutnost kompetentního čtení biblických výpovědí a znalost exegeze, i když i k výsledkům práce exegetů si je třeba zachovat kritický přístup. Na poměrně malé ploše se autorovi skutečně podařilo shrnout podstatu problematiky.

Druhá kapitola se věnuje ve velmi podrobném a instruktivním rozboru postavení cizince v biblické (starozákonní i novozákonní) době, tak jak se to projevilo v biblických textech nejrůznějších charakteru. Autor tu prokazuje své dobré znalosti jazykové i schopnost zodpovědné exegetické práce. Jeho diferencovaný přístup k jednotlivým náhledům na cizince v biblických textech je příkladný. Se závěry, které vyvozuje, nelze než souhlasit. Za velmi přínosné považuji upozornění na pojetí Boha, Ježíše a Božího lidu (starozákonního i novozákonního – církve) jako cizince, resp. toho, kdo je jiný.

Třetí kapitola se zabývá základními principy biblické antropologie, které jsou důležité pro biblické zakotvení přijímání cizinců jako sobě rovných (člověk jako Boží obraz a rovnováha mezi universalismem a partikularismem, tj. mezi vědomím univerzálního lidského společenství, do něhož patří každý člověk na základě svého lidství, a právem na vlastní konkrétní identitu). Podle mého názoru tato kapitola je velmi samostatným přínosem autora k dané problematice.

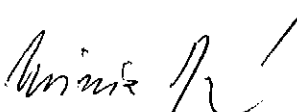
Autor upozorňuje právem i na důležitou skutečnost, že biblické pojetí cizince je odlišné od našeho moderního chápání, neboť ti „jiní“ jsou především vymezováni nábožensky (vy znávanou vírou), nikoliv etnicky, kulturně, sociálně apod.

Práci hodnotím jednoznačně kladně. Autorovi se podařilo vystihnout diferencované poselství biblických textů, pokud jde o vztah k cizincům přistěhovalcům, a to způsobem zajímavým, čtivým a přesvědčivým. Závěry, k nimž dospěl, se mohou stát bezpečným základem pro křesťanskou sociální etiku i praxi ve vztahu k lidem s jiným kulturním, náboženským, historickým, etnickým a především hodnotovým kontextem.

Práce je po formální stránce téměř perfektní. Všimla jsem si pouze několika chybějících čárek a v závěru práce odlišnému přepisu slova zar (sar).

Práci nejen doporučuji k obhajobě, ale domnívám se, že je zralá k publikování. V každém případě může být velmi užitečným studijním materiálem pro studenty teologie.

V Praze 15. 9. 2008

Mireia Ryšková